Ч. 140 (14.389). Львів, четвер 25. червня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Праці варшавського сойму.

ВАРШАВА, 24. 6. ПАТ. На четвер скликано засідання соймових комісій: хліборобської, закордонних справ, правничої та будівельної, щоб поладнати проекти державних законів. Сойм скликаний на пятницю 26-го ц. м.

Туреччина вдоволена ходом

ДАРДАНЕЛЬСЬИХ НАРАД.

АНКАРА, 24. 6. ПАТ. Турецькі урядові та пресові кола оптимістично глядять на конференцію у Монтре; застережень очікують хіба з боку Італії, якщо вона візьме участь у нарадах. Тур. уряд сподіється перевести у Монтре цілу систему безпеки на Середземному Морі, при чому рахує на англійську підтримку.

Протикомуністичні демонстрації

У БЕСАРАБІЇ.

КИШИНІВ, 24. 6. ПАТ. Ріжні народні румунські організації демонструють прилюдно проти преси, що стоїть на послугах ІІ-го і ІІІ-го Інтернаціоналу. На деяких двірцях відбирають кольпортерам ґазети і палять їх.

Довіря для англійського уряду.

ЛЬОНДОН, 24. 6. ПАТ. Внесок опозиції в англійськім парляменті, щоб висловити недовіря урядові у справі санкцій, зібрав тільки 170 голосів. За урядом голосувало 384 послів.

ДОВІРЯ ДЛЯ ФРАНЦУСЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 24. 6. ПАТ. 382 послів голосами соціяльних радикалів, соціялістів і комуністів висловило довіря урядові проти 198 голосів.

НЕҐУС ХОЧЕ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У ЛІЗІ НАЦІЙ.

ЛЬОНДОН, 24. 6. ПАТ. Абісинський цісар виїде з Льондону до Швайцарії; покищо зупиниться у Веве, пізніше хоче підчас засідань Ліги Націй перебувати у Женеві в надії, що зможе від Ліги особисто виєднати нові санкції проти Італії. Він заявляє, що незалежний абсинський уряд істнує надалі у західній Абісинії. Мін. Іден мав поставитись до надій цісаря негативно

„ПРИЯТЕЛІ ЛІҐИ НАЦІЙ“ ПРОТИ ТАЙНИХ ДОГОВОРІВ.

ЛЬОНДОН, 24. 6. ПАТ. Генеральна рада „Союзу приятелів Ліґи Націй“ осудила в резолюції тайні переговори, добачуючи у них пониження авторитету Ліґи. Як примір наводить резолюція переговори над німецько-британійським морським договором, французько-італійські в абісин. справі, та пропозицію Лявая—Гора

Араби нападають.

ЄРУСАЛИМ, 24. 6. ПАТ. Між Гайфою і Сафад у півнїч. Палестині араби вбили одного жида і трьох ранили, напавши на автобус.

ЗАХОДИ ДУХОВНОЇ ВЛАДИ У СПРАВІ АРАБСЬКО-ЖИДІВСЬКОГО КОНФЛІКТУ.

БЕЙРУТ, 24. 6. ПАТ. Греко-католицький патріярх Тогана звертається до англійського епископа з Кентербері, щоб той дав почин до акції, щоб Палестину валишити арабам і стримати жидівську імігpацію. Архиепископ радить арабам не вживати терору, щоб Англія, яка виконує мандат Ліґи Націй, могла берегти супроти обох національностей тих самих прав.

КОШТИ ПАЛЕСТИНСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ.

ЄРУСАЛИМ, 24. 6. ПАТ. Між Єрусалимом і Єрихоном перервана комунікація. Від початку заворушень загальна сума втрат дійшла до 190 міл. фунт. шт. До 19. червня стануло перед судом 1823 арабів і 418 жидів.

Франція вірить у мир.

ПАРИЖ, 24. 6. ПАТ. Міністер закорд. справ Дельбос зложив заяву у справі закорд. політики. Уряд боронить принципів Ліґи Націй і хоче здійснити загальну безпеку. Не вірить у те, що можна втримати тепер санкції, а вважає за необхідне, щоб єднались держави із спільними географічними інтересами та економічними. Франція вірить у співробітництво Італії для збірної відбудови миру. Безпека Бельгії, Чехословаччини, Румунії та Югославії це елемент безпеки Франції. Партії, що входять тепер у склад німецького уряду були завсіди за порозумінням французько-німецьким. Французький уряд домагатиметься міжнародньої контролі фабрик зброї.

НЕСПОКІЙ НА ФРАНЦУСЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ.

ПАРИЖ, 24. 6. ПАТ. У ріжних містах Франції вибухають страйки і сутички наслідком ворожнечі між правими і лівими партіями. У Парижі на двірці Сен-Лязар дійшло до бійки при інтервенції поліції. На 25. ц. м. шофери заповідають страйк. У Марсейлі страйкують моряки; пристань завмерла; на щоглах кораблів червоні прапори. Ситуація поважна.

У Ліоні зачинені каварні та ресторани. Автобуси та трамваї страйкують. У Монпеліє трамваєвий рух припинений. У Брест страйкують робітники ґазівні.

БІЙКИ МІЖ „ЛІВИМИ“ І „ПРАВИМИ“ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 24. 6. ПАТ. У Ліоні та Бордо відбулись вуличні демонстрації правих і лівих груп, що в походах при співі пісень пробували зчинити заворушення. У Ліоні не було сутички, у Бордо кілька осіб ранили.

Політичне обличча бельґійського сенату.

БРЮССЕЛЬ, 24. 6. ПАТ. Провінціональні ради вже вибрали 44-х сенаторів, які кооптуватимуть решту. Соціялісти дістали 17 мандатів, католики 15, ліберали 6, „Рекс“ 3, фламандські націоналісти 3.

БРЮССЕЛЬ, 24. 6. ПАТ. На першому засіданні парляменту вибрали предсідником соціяліста Каміля Ісманса 116 голосами на 169.

Ширіть наш часопис!

„Веселі страйки“.

Львів, 24. червня 1936.

Причини французьких страйків дошукується парійський кореспондент „Пражер Пресе“ у лихому матеріяльному положенні робітництва, гіршому як деінде. Колиб панове з праського щоденника цікаві були побачити, як виглядає справжня робітнича нужда, вистарчалоб їм переїхатися недалеко — на Закарпаття... Чи справді у Франції робітництво так бідує — про це вистане запитати наших робітників, що виїздили туди на сезонові роботи; бельгійські робітники кинулися не лише до страйків, але навіть будували барикади, дарма, що живуть навіть у добробуті.

Оригінальну характеристику французького страйку — і то досить компетентну, бо зі соціялістичного джерела, — найдете у передовиці варшавського „Роботніка“ з 19. ц. м. „У Франції ентузіязм перемоги „Людового Фронту“ проявився у масовій страйковій акції... Теперішні французькі страйки мають своєрідний характер: це „радісні“ страйки, повні бадьорости і віри у майбутнє...“

Страйк був справді „радісний“. В ілюстрованих тижневиках найдете симпатичні світлини з окупаційного страйку: тут жінки приносять харч робітникам, що обсадили фабрику, там гарненькі мідінетки гуляють, щоб „розвіяти нудьгу“... Ми, що бачили перед кількома тижнями на вулицях нашого міста страйкарів та безробітних, які справді йшли на барикади в одчайній боротьбі за хліб, ми можемо сказати з певністю: для французьких робітників страйк був фарсою, але самі вони її не придумали. І для держави була та фарса трагедією.

„Роботнік“ самовпевнено твердить, що страйки наскрізь спонтанічні і що єдиним зовнішнім чинником, який на них вплинув, були „фашістівські провокації“. Парижський кореспондент щоденника „Журналь де Женев“ зауважив щось іншого. „Первісно можна було думати, що страйки вибухли спонтанічно; тепер годі сумніватися, що ними кермує таємна сила, яка хотіла провірити свою спроможність та заразом зробити натиск на новий уряд“ — пише він та наводить конкретні випадки, де робітники самі ені не думали страйкувати, а покинули працю щойно несподівано, на приказ згори.

Від кого саме? Може від французької комуністичної партії? Сохрани Господи! Таж п. Торез (колишній оборонець Шварцбарта) нераз і не двічі запевнив своїх братів по „людовому фронті“, що всіми силами підтримає їхній уряд, хоча сам у ньому участи не візьме. Справді — він знає, що французького добробужазного

рентієра залякувати передчасно не слід, тому оминає всяких замахів на капіталістичний устрій, а вдоволяється у явно голошеній програмі скромними суспільно-гуманними гаслами.

Яка вигідна не булаб теперішня позиція „благонадьожних" франц. комуністів, всетаки годі їм виректися своєї „нормальної" діяльности, себто підпольної революційної роботи. Не могучи дальше безпосередньо вести конспіративної акції, французькі комуністи перекинули її на окрему надбудівку, т. зв. „Четвертий Інтернаціонал", себто троцькістів, що організують страйки, підготовлюють збройні виступи, бунтують населення кольоній — словом: тримаються „правовірної" марксівської лінії, як і слід „лівій опозиції".

Чи Троцький справді був колинебудь щирим опозиціонером-диссидентом? Люди, що здемаскували співпрацю Троцького з III. Інтернаціоналом, уважають, що почалася вона недавно, від побуту Бухаріна у Празі; від того часу помітили, що Троцький сильно оживив свою діяльність та що диспонує дуже поважними грошевими засобами.

„Третий і четвертий Інтернаціонал — це одно" — це приймив до відома вже здається кожний, хто хоча трохи цікавиться політичним життям. Кожний за винятком п. Блюма: йому цього не вільно приймити до відома. Годі на нього глядіти як на відповідального керманича французької національної держави: він сам заявив недавно, що він є лише скромним виконавцем програми людового фронту — бльоку, у якому першу скрипку грає комуністична партія, одна з карних краєвих секцій III. Інтернаціоналу.

„Соціялісти ввязалися з партією — пише „Журналь де Женев" з 7. ц. м. — яка хоче прийти на їхнє місце, яка підлягає закордонному проводові. Не можна безкарно кидатися на таку демагогічну виборчу кампанію: хто сіє вітер, збирає бурю".

(гал.).

Боротьба за розмосковлення православної церкви на Волині.

II.

АҐРЕСИВНІСТЬ РОСІЯН ТА БЕЗХРЕБЕТНІСТЬ УКРАНСЬКИХ ЦЕРКОВНИХ ДІЯЧІВ.

Справа розмосковлення церкви на Волині майже не посувається вперед. Росіяни далі займають домінуючу позицію у церкві на Волині. Особливо виразне їх панування такби мовити у сфері культурно-психічній. Бо тим лише можна пояснити, що росіян досі трактують у Православ. Церкві щонайменше нарівні з українцями. Вища церковна влада на Волині ніяк не може зрозуміти, хто від віків замешкував Волинську Землю та хто тут правдивий господар. Не хоче вона витягнути ніяких висновків з того, що горстка росіян на Волині — це продукт окупації Волині нашим відвічним ворогом, що росіяни — це галапас на українськім національнім орґанізмі. Тієї правди не хоче признати вища церковна влада.

Де там! На Волині все можна почути слова про рівноправність росіян; вам зацитують навіть тексти св. Письма, очевидно невластиво його інтерпретуючи, що у церкві нема елліна чи юдея. Але про чудо „сшествія языков на апостолов" та взагалі про те що Провидіння не створило просто людини, але різномаїтні народи — про це ґрунтовно чомусь забувають. Тому можливі на Волині такі явища, що нпр. на цьогорічних єпархіяльних зборах арх. Олексій вже згодився був дати і російським ґімназіям субсидії так само, як українським ґімназіям.

Ще дивніша історія з Рівенським Собором. Є у Рівному величавий храм, в якому містяться дві церкви, горішня і долішня, (у високих сутеринах). Хотіла українська ґімназія дістати для себе бодай що долішню церкву для відправи Служби Божої по українськи. Довгими роками тяглась боротьба; росіяни були надзвичайно аґресивні. Відправу Служби Божої в українській мові вони вважали просто за збещещення церкви, і тому, коли один раз приїхав до Рівного єпископ Полікарп росіяни силою хотіли перешкодити йому у відправі по українськи богослуження та допустилися навіть зневаги єпископа у церкві. А вже хіба не більший глум над українцями скидається те, що у горішній рівенській церкві ви побачите на видних місцях образи св. Володимира Великого та св. Ольги. Що сказали би вони, володарі київської держави, бачучи, як розплоджувалась на Волині горстка недобитків росіян, нащадків тих, що вогнем і мечем завойовували Київ переіменований згодом на „мать русских ґородов". Ось і недавно у роковини смерти С. Петлюри хотіли українці відслужити заупокійне богослуження у рівенській церкві в українській мові. Росіяни післали до Кремянця до арх. Олексія свого делеґата, щоб добитись заборони цієї відправи. Арх. Олексій, як подає російська преса, пішов чи не в імя „рівноправности" назустріч росіянам, але пізніше роздумав і таки благословив українську відправу. Вона і відбулась при великій участи селян з околиці та в асисті численного духовенства. І ось рівенські росіяни внесли до церковної влади найрішучіший протест проти „подобних вторженій пришлих елементов в їх святиню" (дослівно!).

Не в одному Рівному росіяни, такі аґресивні. Ось у Володимирі Волинському змосковлена братія счинила просто бунт проти призначення священиком до одної з Володимирських церков б. посла з ББ Тележинського. І це за те лише, що він є прихильником розмосковлення Церкви та її соборноправности. Явно орґанізують росіяни протестаційну акцію, не оглядаючись на те, що донедавна о. Тележинський був санаційно-проурядовим послом та що церковну політику слухняних певняцьких послів начеб мав піддержувати волинський воєвода.

Другий приклад з волинського життя, бодай чи ще не яскравіший. В Острові свящ. Рафальський відмовився відправити панахиду на могилі М. С. Шутеевського, заслуженого українського громадянина і письменника, хоч він помер 10 літ тому. О. Рафальський зажадав дозволу на цю панахиду від старостваʼ пізніше згоджувався на відправу лиш при тій умовині, що на панахиді крім дяка буде тільки 1 особа з рідні покійника або його приятелів!! Це на Волині.

А поза нею росіяни, де би вони не були, все рекують Православну Церкву у Польщі *своєю, російською*, бо й українське населення Волині, Холмщини та Полісся вони вважають „русским", себто російським. На такому становищі став, нпр. зїзд всіх російських еміґрантських національних орґанізацій в далекій Америці, що весною ц. р. відбувся в Ню Йорку. Цей зїзд, як писалось про це у „Ділі", виніс між іншим резолюцію протесту проти утиску Православної Церкви у Польщі дарма, що урядова церковна політика йде на руку москалям а не українцям. До речі, хоч російська преса у Польщі радіє, що закордонна російська еміґрація турбується справами Правосл. Церкви, то проте сам митрополит Денис обурився на той зїзд москалів в Америці, виступаючи в обороні уряду.

Російська еліта в іншому еміґрантському центрі — у Парижі — хопилась більш тонкого засобу для вдержання духового звязку між православними українцями та росіянами. У Парижі вийшов спеціяльний молебень до всіх святих, „в земле Російской просіявших" і цей молебень вже починають відправляти по православних церквах у Польщі!

Недавно відбувся шумний орґанізаційний рух серед російської молоді у Польщі. Як слід було сподіватись, на ідеольоґічнім прапорі тієї молоді бачимо старі гасла: „За православіє і народность" (очевидно, російську). Випало лише „самодержавіє", бо на нього ще не прийшов час. Ця молодь нині орґанізує прощу до „російсько-православної" святині — Почаївської Лаври...

Не дивує нас поведінка росіян — інакше без такої вдачі не могли би вони запанувати над 1/7 частиною світу. Дивує поведінка наша, українців. Боремось нпр. у Рівному лише за церкву у підземеллі; мовчки признаємо, що горішня має бути у посіданні росіян. Ба, більше, не протестуємо, що по всіх, всіх церквах Волині, Холмщини та Полісся далі відправляють Службу Божу московською вимовою, що дуже часто проповідують нашим українським селянам по російськи. Не дивує нас, що всі консисторії, у тому й волинську, обсіли урядовці росіяни. Не дивує нас, що і тепер відразу знайшлась посада у цій самій консисторії для б. царського полковника-росіянина, але ніяк не могли туди прийняти на службу одного визначного українського діяча, хоч як було би це корисно для самої справи. Це все в порядку річей, як у порядку є, що росіяни попри те далі горлають про якийсь українізаційний курс на Волині. Безмежне нахабство росіян, але безмежна і наша пасивність та безхребетність.

Не диниця тому, що „батюшка" на селі, все це нотуючи про себе, далі вважає, що краще зачисляти себе до „малоросів російської культури", ніж до „щирих українців". Вдодатку свідомі українці все мають марку „фанатиків" і непримиримих, що з огляду на відому інтерпретацію слів про елліна та юдея у церкві робить їх елементом не дуже бажаним для „власть імущих".

Такий стан річей з конечности мусів відбитись і на справі українізації богослуження. Священики навіть і не думали про реалізацію резолюцій перших єпархіяльних зборів. Навпаки деякі пан-отці самі орґанізували тих, що противились українізації богослуження. А були випадки ще дивніші, як нпр. у одному селі на Кремянеччині, де вже якийсь час була українська відправа, а пізніше священик знову вернувся до славянської мови. Нарешті, як у свому часі писало про це „Діло", могло дійти до того, що один священик-москаль *виклинав (!!) у церкві українську мову* і то підчас самого богослуження, коли нагло почув *що хор співає по українськи!!*

А на папері в архивах консисторії іствують постанови перших єпархіяльних зборів на Волині про українізацію церкви! Українцем називає себе архипастир Волині. Українець, (хоч і певняцького „толку") стоїть на чолі волинської духовної консисторії; Певний і К-о довгі літа широко розписувався в „Українській Ниві" про розмосковлення церкви та про соборноправність в устрою церкви. А росіяни як панували на Волині перед світовою війною, так панують і нині..

І. С.

МАЛА АНТАНТА НЕ ДОПУСТИТЬ ГАБСБУРҐІВ.

ПРАГА, 24. 6. ПАТ. На тему поголосок про реставрацію Габсбурґів пишуть „Лідове Новини", що Мала Антанта не стерпить Габсбурґів на австр. престолі і виконає рішучо приняті постанови.

РАДЯТЬ НАД БАГАТСТВАМИ АБІСИНІЇ.

РИМ, 24. 6. ПАТ. У міністерстві кольоній радили, як використати промислові багатства Абісинії. Складуть окремий комітет знавців і в Адіс Абебі утворять технічний інспекторат, що даватиме ради місцевим губернаторам, геольоґічний уряд та хемічну лябораторію

СТРАЙК В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 24. 6. ПАТ. У Портсмавт, стейту Огайо, вибухли заворушення на тлі страйку. Страйкарі стріляли до будинку фабрики, де працювали інші робітники. 1 убитий, 4 ранених.

У БОЛІВІЇ СТАН ОБЛОГИ.

ЛЯ ПАЗ, 24. 6. ПАТ. У Болівії проголосили декретом стан облоги у цілому краю.

Виховання через переживання.

Про значіння захистів для мандрівної молоді в Німеччині.

(Власна кореспонденція з Берліна).

Сучасна Німеччина присвячує вихованню молоді дуже багато уваги. Цілий ряд прилюдних установ, з величезним організаційним апаратом працює в тій ділянці. Та найважніша обставина, яку треба підчеркнути, це та, що ціла акція виховання молоді від дошкільної починаючи і на високошкільних організаціях кінчаючи зосереджена в руках одного проводу.

Одну з визначних роль у вихованні сучасного нового німецького покоління відіграє „Райхсфербанд фір Дойче Югендгерберген". Є це організація, що повстала вже після світової війни, де довгий час у поодиноких краях Німеччини мали більший чи менший вплив політичні партії від марксистських починаючи, на католицьких кінчаючи. В березні 1933 року включено цей союз під провід „Гітлерюгенд", залишаючи його в персональній унії з установою „Амт В. дер Райхсюгендфірунг". Провідниками в поодиноких округах стали провідники гітлерівських організацій молоді, при чому статути союзу змінено згідно з духом „вождівської засади" — „фірерпринципу" націонал-соціялістичної партії.

З того часу починається незвичайно живий і замітний розвій цього союзу. Зрозуміло, що всі туристичні організації, які своїм духом не підходили до націонал-соціялістичного світогляду, мусіли зліквідуватися. На місце молодечо-романтичної ідеї „мандрівки птахів" („вандерфогель") і кочівничо-номадного зрозуміння життя в організаціях, опанувала німецьке мандрівництво нова свіжа й ясна ідея: мандрівництво мусить стати засобом виховання, щоб виплекати тілесну силу молоді і скріпити її любов до батьківщини. Опановані цією ясною ідеєю „юнацькі захисти" і прегарний з того часу їх розквіт, стверджують, що завсіди суть успіху справи лежить в тому, в якому дусі, з якою думкою починаємо діло.

Мандрівництво, як чинник виховний, було відоме в деяких формах уже у давнину майже серед усіх культурних народів. От хочби назвати тільки мандрівки наших спудеїв на Україні, чи в середньовіччі обовязкову на заході мандрівку челядників-учнів перед їх визволенням на майстрів. Через особисті переживання, зустріч з чужими людьми і новими обставинами, через особисті поміченя доповнював юнак своє виховання, своє знання людей і життя. Рівночасно у змаганнях з труднощами ставав він повновартним мужчиною.

Всеж тогочасна думка про мандрівництво не була якслід продумана, не пристосовували її масово. Ми бачимо в історії час, коли мандрівництво в якихось замітніших формах не іствує.

Про відродження ідеї мандрівництва, можемо говорити щойно з початком нашого століття. Є це час народження т. зв. „руху молоді", себто спроби молоді самостійно поставитися до всіх життевих та культурних питань. Є це частина загального життевого девятнацятого століття проти „конвенційної забріханости" і зростаючої механізації капіталістичного світу, його духової порожнечі у розумінні життя. Звідсіля романтика, своєрідна життева фільософія, змагання до реформи школи, виховання і способу життя.

Молодь „утікає в ліси" перед великим містом, перед школою, перед батьківським домом. З тієї утечі, що зродилась під внутрішнім духовим тиском, повстає звільна свідоме „самовиховання". Повстає ряд юнацьких організацій; згадати хочби загально відомі організації „мандрівних птахів" у Німеччині, опісля світовий скавтовий рух.

Тоді теж оформлюється ідея мандрівництва й перші поважніші початки будови захистів для мандрівної молоді. Ця остання думка будови мандрівницьких захистів виросла в Німеччині і набрала міжнародного значіння, поширюючися в останніх літах незвичайно скоро по цілому світі. Сьогодні не треба вже нікого переконувати про виховне, соціяльне і для здоровля молоді далекосягле значіння цієї ідеї.

Беззастережне першенство в цій ділянці належить Німеччині. Число захистів і число нічлігів в ній перевищують подібні статистичні дані інших країв. І так в 1935 р. найбільше число нічлігів осягнула Англія: 300.000. В тому самому році мала Німеччина **6,537.000** нічлігів. Америка щойно в останньому році почала замітнішу працю.

Для ясної картини, як сильно підтримує сучасна Німеччина цю акцію, ще кілька чисел: в часі 1933/1935 повстало 122 нових захистів і 48 перебудовано; в самому 1935 році збудовано 31 домівку для молодих мандрівників коштом 2.750.000 марок.

Нічліги в цих захистах — деякі з них це прекрасні готелі — незвичайно дешеві. Користають з них теж чужинці: 106.360 нічлігів у 1935 р. в Німеччині. В 1933 р. повстав „союз міжнародньої співпраці для юнацьких захистів". Тимсамим повстали великі можливости міждержавного мандрівництва молоді — великий засіб для зближення і порозуміння народів. Як останній щабель розвитку треба назвати створення „Світових юнацьких захистів". Під цю пору начислюємо їх покищо три: одно на острові Шзвев у Голяндії, одно в Америці й одно найбільше в Німеччині на замку Альтена у Вестфалії.

Український мандрівницький рух оформився на західних землях під впливом пластової організації. Сьогодні має він кільканацять мандрівницьких захистів. Чимскоріше цей рух змiцниться й зорганізується до тої міри, що буде могти виступити як член міжнародного союзу, тим краще для української молоді, яка в цей спосіб дістане нову можливість глянути в широкий світ.

Проф. Микола Стороженко.

(З нагоди сотих роковин з дня його народження).

1888 р. московське Товариство прихильників російської словесности святкувало у Москві академією століття дня народин славнозвісного актора Михайла Щепкина. На тій академії одним із промовців був тодішній заступник голови згаданого Товариства професор московського університету Микола Стороженко, що почав свою промову такими словами: „Мені здається, що поважне старе обличчя великого актора, що дивиться на нас ласкаво з цього портрету, насмурилосяб і гляділоб на нас з докором, якби ми, згадуючи в цей день про нього, ні одним словом не згадали про Шевченка, його земляка та друга, що його він любив, як сина, пильнував як ока, бо бачив, у ньому сонце рідної поезії".

Навязуючи до цих слів М. Стороженка, здається, маю право сказати, що і Великий Кобзар з докором поставивсяб до нас, колиб українське громадянство в ювилейний Шевченківський рік ні словом не згадало про М. Стороженка, що своїми працями багато прислужився до пізнання життя Т. Шевченка, тим більше, що саме тепер минає сто років від дня народження М. Стороженка.

Микола Ілліч Стороженко народився 11. червня 1836 р. у родовому маєтку матері с. Ржавець прилуцького повіту на Полтавщині. Тут він провів свої дитячі роки до 10-літнього віку. Середню освіту здобув у київській гімназії, у 1856 р. вступив на історично-фільольогічний факультет московського університету і тут після смерти знаменитого професора-гуманіста Тимофія Грановського заняв катедру всесвітньої історії. В останніх роках свого перебування в університеті М. Стороженко зійшовся з своїм земляком — родом з лохвицького повіту — проф. Осипом Бодянським, памяті якого і присвятив він згодом свою докторську дисертацію.

Літературну діяльність розпочав М. Стороженко ще на студентській лаві, а саме 1859 р. надрукував у петербурському журналі „Отечественния Записки" довшу рецензію на „Малорусскій літературный сборникъ", що його видав Данило Мордовцев 1858 р. у Саратові. Цю рецензію написав М. Стороженко під великим впливом проф. Ф. Буслаєва. Дорікає він авторові передмови за неясність викладу: „Не знаєш, чи вважає автор українську мову за галузь великоруської чи надає їй значіння самостійного діялекту". Далі М. Стороженко подає низку доказів із стародавніх памятників Київської Руси на доказ окремішности української мови. У своїй рецензії М. Стороженко особливо докладно зупинився на поглядi історичних пісень, що їх подав у тому збірнику Микола Костомаров, кажучи, що „пісні — це застигла кров народу на руїнах його історичного життя".

На студентській лаві та в перших роках після закінчення університету М. Стороженко цікавився українською історією та літературою, про що може свідчити його листування з братом у перших Володимиром Стороженком. У листі з 24. червня 1861 р. писав він йому: „У Петербурзі я познайомився з багатьома малоросами на концерті, на дохід родини Шевченка. Бачив там Олексу Петровича Стороженка, але через свою чудну вдачу не підійшов до нього... Він буває на вечірках у Черненка, які влаштовують для родини Шевченка з платою по 50 коп. за вхід. Вечірки ці мають виключно національний характер; там розмовляють виключно по-малоруському. Чумаєвський і Артемовський*) співають малоруські пісні, словом — це авангарда відроджуваної Малоросії. В Москві також є подібні збориша і зовуться вони громадою, але в них бере участь лише молодь. Мета цієї громади дуже гідна похвали: громада хоче видавати книжки малоруською мовою, але до цього часу нічого не видала".

Однак незабаром зацікавлення М. Стороженка пішло в інший бік. 1863 р. засновано при московському університеті катедру історії всесвітньої літератури, і від тоді М. Стороженко почав спеціялізуватися в цій галузі науки, з особливим захопленням студіюючи Шекспіра. У 1867 р. виїхав до Англії на два роки з метою студій; побував тоді на батьківщині Шекспіра та відвідав усі місця, звязані з його імям. У 1872 р. за працю „Попередники Шекспіра" дістав у Москві катедру історії всесвітньої літератури. 1873 р. університет вислав його за кордон до Парижа та Льондону. 1877 р. М. Стороженко знов був у Льондоні для студій над поетом Гріном. Його книжку про Гріна незабаром переклали в Англії на англійську мову а Льондонське Шекспірівське Товариство вибрало М. Стороженка одним із своїх віцепрезидентів. У пізнішій науковій діяльності М. Стороженка знаходимо декілька розвідок, присвячених Шекспірові. Від кінця 80-х років ніодна Шекспірівська песа на сцені Імператорського Малого Театру в Москві не обходилася без вказівок М. Стороженка, а часто навіть без його спеціяльних викладів для акторів.

Щойно після смерти М. Стороженка його учні та прихильники почали випускати друком численні виклади М. Стороженка. Курс історії західно-европейської літератури вийшов друком у перекладі на українську мову раніш видання друком самого оригіналу. Був це „Нарис історії західно-европейської літератури до кінця XVIII віку" — в перекладі з російської мови, Симона Петлюри і Наталі Романович під редакцією Івана Франка (Львів, 1905. Накладом Видавничої Спілки). В передмові до цієї книжки І. Франко вказує, що, на його думку, цей курс Стороженка добре вводить у вельми принадний і багатий світ студій, а також дуже добре надається для читання неспеціялістів, і кінчить передмову такими словами: „Нехай же отся книжка, що обік чисто річевого наукового викладу дає прегарний образ свободолюбної і до всякого ідеалізму чуткої живої душі покійного професора, буде зарazом українською квіткою, зложеною на його могилі".

Як професор, М. Стороженко, за спогадами його учнів, не говорив забагато, не обтяжував викладу „науковим апаратом", — він просто звертався до студентів з розумною розмовою, багатою фактами та завжди овіяною легким майстерним гумором.

Крім професорування, М. Стороженко працював ще в деяких установах та не переривав наукової праці. Майже що-року виступав він з якимсь науковим рефератом або містив якусь наукову розвідку в журналах чи окремих збірниках.

Не стану тут перераховувати усіх статтей, що їх вмістив М. Стороженко в часописах, збірниках та енциклопедичному словникові Брокгауза та Ефрона. Обмежуся оглядом лише тих статтей, що так чи інакше звязані з імям Т. Шевченка.

(Докінчення буде).

*) Семен Артемовський — відомий оперний співак і композитор, автор оперети „Запорожець за Дунаєм".

Справа викупу площі „Сокола-Батька“.

На інформаційній конференції, яку скликала була Старшина „Сокола-Батька“ в дні 6. червня 1936. р. по вислуханні реферату на тему викупна рештуючої частини площі „Українського Городу“ та по переведенні річевої дискусії, заступлені представники установ прийшли до таких головних висновків:

1) Рештуючу площу (13.000 м. кв.) *необхідно* викупити з огляду на зростаючі потреби тіловиховання нашої молоді і зростаючу силу нашого національно-культурного й організаційного життя.

2) Дотеперішні спільники вимагають викупна рештуючої частини площі в цілости за готівку і в *найближчому* речинці. Виконати це домагання спільників під теперішню пору „Соколові-Батькові“ фізично неможливо, а тому заходить небезпека, що та невикуплена частина площі може перейти в чужі руки.

3) Корисна розвязка цього викупна можлива тільки в тій площині, що установи заложать відповідну спілку, яка викупилаб рештуючу площу від спільників, а „Сокіл-Батько“ міг би зобовязатись в міру впливів пожертв від цілого українського громадянства викуплювати її постепенно від спілки.

4) Крім того спілка малаб змогу тимчасово викуплену площу рентовно використовувати (улаштовувати ярині городи, урядничі городці, діточі садки і т. і) і тим способом ульокований капітал не тільки ніс би належні відсотки, але й при відповідній господарці приносив би ще й значний додатковий дохід.

Тому, що згадана вище конференція мала тільки інформативний характер, Старшина „Сокола-Батька“ скликує згідно з побажанням представників установ ще *одну конференцію* на день 27. червня ц. р. (субота) в год. 19-й (сема вечором) в руханковій салі „С.-Б“ при вул. Руській ч. 20.

На цій конференції мають прийти вже остаточні рішення щодо згаданої акції викупна рештуючої частини площі.

Великий процес ОУН у Львові.

ДВАЦЯТЬПЕРШИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

По чотироденній перерві в середу почалася знову розправа. На початку предсідник подав, що присяглий суддя Шафран далі нездужає і на його місце ввійшов другий запасний суддя. Протоколянт відчитав ще раз текст 86-х питань і після того цілий день промовляв уже прокуратор Прахтель-Моравянський з тригодинною перервою на обід від год. 2-ої до 5-ої пополудні. На салі більше публики ніж звичайно. Між публикою є большевицький консуль **Петро Светняла.** І мабуть тому на салі між публикою видно багато поліційних агентів. На розправу приїхали теж батьки вбитого Я. Бачинського, старші селяни.

ЧОМУ НЕ МОЖНА ВИСВІТЛЮВАТИ МОТИВІВ У ПОЛІТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ.

В год. 9.55 почав промовляти прокуратор. На початку своєї промови прокуратор підкреслив, що це один з найбільших політичних процесів у Польщі. Політичним процесом є такий процес, на якому розглядають провини, що їх виконано з політичних мотивів. Одначе судової салі не можна вживати для пропаганди чи прославлювання вчинків підсудних. Тимчасом підсудні намагалися робити це посередньо зясовуванням ідеольогії ОУН або у формі безпосередній вияснюванням мотивів. Такій поведінці підсудних прокуратор не дивується. Це зрештою повторяється на всіх процесах ОУН і відбувається згідно з вказівками, що їх дістають члени ОУН, як поводитися перед судом. Про це є теж згадка — говорив далі прокуратор — в актах Сеника, де є документ, що один адвокат зі Сх. Галичини звертався до закордонного проводу зі запитом, як вести процес, щоб використати його до пропагандивних цілей. Те саме згадується і в виданнях ОУН. І так організація видала брошуру, на окладинках якої писалося, що це сільс.-господар. книжка. Тимчасом це була брошура, в якій м. ін. говориться, коли в інтересі національної справи члени не повинні відпекуватися перед судом від учинків ні від приналежности до ОУН. Навпаки! В суді слід подати мотиви, щоб опісля при допомозі преси поширити ідеї ОУН

Зрештою про це згадував теж підс. Бандера кажучи, що у звязку з атентатом Лемика у большевицькому консуляті у Львові, Лемик мав віддатись у руки поліції, щоб на процесі виявити мотиви свого атентату і поширити в цей спосіб ідею ОУН.

І хоч це зрозуміле, то не можна допустити до того, щоб уживати до цього судової салі. Тут ніхто не може вести політики, ні ви — присяглі судді, ні я, ні підсудні.

Підсудні, нпр. Шухевич чи Пашкевич є лише членами тайної терористичної організації. ОУН не репрезентує українського народу, бо велика частина українського громадянства осуджує діяльність цієї організації, яка має на своїй совісти багато жертв і викривлює характери молоді.

Якщо йде про мотиви убивства Я. Бачинського, то воно залишиться завжди вбивством без огляду на те, чи Бачинський був конфідентом чи ні. Далі прокуратор заявив, що не обвинувачує підсудних, будто би вони кермувались такими низькими мотивами, як нпр. бажання зиску, але цю обставину візьме під увагу трибунал при вимірі кари. Присяглі судді мають сказати, чи підсудні винні, чи ні. Тому добре поступав трибунал, усуваючи все те, що мало вияснити мотиви, бо ці зізнання мали на меті лише пропаганду ідей ОУН і обчислені були лише для демонстрацій. А таке вияснювання — додав прокуратор — є лише похвалюванням діла. Тимчасом тут є Польща й обовязує польський закон, який забороняє похвалювати такі діла. Підсудні намагалися теж вести тут якесь слідство, що трибунал усунув і правильно зробив.

Цей процес є лише боєво-терористичним фрагментом з діяльности ОУН. Тут на лаві підсудних сидить гурт терористів і штаб. Процес не обіймає усієї діяльности ОУН, але всеж таки можна зорієнтуватися щодо способів діяння цієї організації.

Після того прокуратор почав обговорювати поодинокі конкретні вчинки підсудних.

ВБИВСТВО БАЧИНСЬКОГО.

Бачинський — каже прокуратор — мусів згинути, бо так хотів підс. Бандера. А Бандера, це син священика з Волі Задеревацької, студент IV. р. політехніки у Львові. Це дивна людина, що так нагло зміняє громадянство, бо по арештуванні був ще польським громадянином, а тут на розправі заявив, що є громадянином України. Далі прокуратор розглянув по черзі закиди, які

П. БЛІСС.

НЕСПОДІВАНКА.

Коли Теодор Брайтбігель ввійшов як звичайно ранком до своєї контори, побачив між насплілою ранішною поштою рожевенький лист, що зразу викликало в нього якийсь сентиментальний настрій. Він узяв його спровола в руки, підніс до світла і сказав до себе:

— Ага, це від моєї дорогенької сестрички! Невже знову нова атака на мою кишеню!

І не отвираючи його, висунув шуфляду й з деякою досадою кинув цей рожевий лист у найтемніший її куток. Настрій його змінився і вже дещо подратований почав пан Теодор полагоджувати інші листи. Гнівався при тому ще кілька разів, а як уже всі полагодив, пішов з нахмареним лицем у свою крамницю.

Перша продавачка поздоровила його веселим „добрийдень“! Та коли побачила його понурий вид догадалася всього і крадькома дала знак касієрці, що „старий“ лихий сьогодні. Недалека буря не дала довго на себе ждати. Підозрливо заглядаючи у всі кутки, шниряв шеф по цілій крамниці. Ніщо того дня не вдоволяло його, ніщо не було на своєму місці, всюди знайшов щось, що треба було когось скартати і вилаяти. Ніхто не вдоволив його. Та і це скінчилося, і коли походивши ще якийсь час не мав уже чого чіпитися, пішов назад, либонь у свою контору.

Мов ненароком відсунув шуфляду і знову зарожевів перед ним нечитаний іще лист, знов викликуючи в ньому лють і досаду.

Ах, ці своякн! Всі вони тільки й знають сунути до нього, всі вони чогось від нього хочуть! Так, немов би він не знати який багатир був! Якби не знали вони, які лихі часи тепер, скільки кожний має своїх власних клопотів на голові! Люто роздер він коперту. На все був приготований, він добре знав свою тіточну сестричку!

Та прочитуючи дрібненькі рядки, ставав спокійніший, лице в нього випогоджувалось, прикре почарування прийшло на зміну. Тим разом не добиралися до його кишені! І він ще раз взявся читати лист:

„Любий Теодоре!

Як відомо Тобі, наша Мальвінка кінчить у найближчу середу пятнацять літ. З тієї нагоди запросили ми декілька знайомих і свояків, відвідати нас того дня вечором і дуже буде нам мило, якщо і ти схочеш відірватися від своєї праці і пожертвувати нам цей один вечір. Дуже просимо тебе зайти до нас.

Здоровлю тебе щиро твоя Аманда“.

Він читав і підсміхався. Ще раз прочитав, підсміхнувся іронічно і кинув з досадою помнятий лист до коша. Аж тепер огорнула його справжня лють. Чи видав хто таке? Спрошує гостей й уладжує вечерю! Так, якби то в неї гроші з рукава сипались! І чому? Тому, що Мальвіна кінчить пятнацять літ! Небагато ще до того, щоб вона старою панною стала, як оттак воно далі піде! І при чому тут гості, вечеря!... Ні, далебі, витримати не можна з ними!

І саме його, його просить також на цю гостину! Так, немов би він не знав добре, як там у неї виглядає грошева справа? Га! Га! А може його дорогенька Аманда хоче використати цю сприятливу нагоду і особисто повести на нього атаку! Використає настрій, затягне його в який куток і так просто простягне руку і давай! Ого! Він знає таку гостину, добре знає! Розуміється, скаже, що вона покищо опинилась у такому критичному становищі і т. д. і т. д.! Він знає те все! ха! ха! ха! Цілком певно такий кінець буде мати ця гостина! Але цим разом перечислилася, ця люба Аманда. Цим разом не дасться він так легко злопити! Він — ні! Рішуче ні!

Лють огорнула його і як навіжений почав ходити по конторі.

Вкінці закурив папіроску і в міру того, як курив, минався поволі його гнів. Огортав його поволі настрій вдоволення, а його лице прояснювалось. Незабаром сів він у своє вигідне крісло і пускаючи колісцята диму, став мріяти, всміхаючись до себе. Ха, ха! Заки він полишить своїм коханим спадкоємцям своє майно... Та ні, він ще живий, він є ще панoм ситуації — він ще їм покаже таке, що всіх задивує... Краще записати все захоронці! А ці любі свояки, що не раз йому затроїли життя, ні, рішуче не повинні вони ані понюхати його майна!...

Поволі і вдоволений курив він далі і малював собі у своїй уяві цей приємний образ, якто його кохані свояки поспускають носи, відчитуючи його завіщання... Тож то будуть його благословити!... І він аж цмокнув язиком Та зараз прийшло йому щось іншого на думку і те його вдоволення розвіялось.

Якщо вже він не хоче бути присутнім на уродинах коханої Мальвінки, то мусить таки післати який дарунок, — він жеж обовязаний до того! Вонаж якась його похресниця, отже само собою треба щось післати! Цього не можна обійти!

Подумав хвилину, відтак встав рішуче, потягнув ще раз останній, папіроску, недогарок кинув у попільничку. А як входив у крамницю, то на його лиці виднів знов його звичайний легко іронічний усміх.

О, так, треба щось післати коханій Мальвінці!... Нехай вона втішиться!... І мов шукаючи чого, розглядався довкола, заглядав по полицях, витягав шуфляду за шуфлядою, переглянув всі шафи, закамарки і шукав, шукав, всміхаючись при тому мовчки й злобно. Перевернувши всі кутки, завернув знов до шуфляд і шукав далі.

Крамничні помічниці переглядалися між собою і здвигали раменами. Всі були приготовані, що гряне нова буря. Та він шукав і шукав.

Накінець витягнув він з якогось кута грубо вкриту порохом і давно мабуть не тикану тектурову коробку, стріпав порох, усміхнувся до себе і поніс її у контору. Тут почав її розпаковувати і витягнув з неї коронкову накидку. Правда, не останньої моди, бо вона лежала в тій коробці що найменше десять літ і виглядала дещо злежана. Свого часу висіла у виставовому вікні, а це лишає свій слід... та таки все ще вона добра на дарунок, ще й для такої Мальвінки!

(Докінчення буде.)

видвигнув підс. Бандера на розправі проти студ. Я. Бачинського, як поліційного агента і вкінці заявив, що вбитий Бачинський не був поліційним агентом, підкреслив, що Бачинський був дуже бідний, ходив обдертий, ніяких грошей при ньому поліція не найшла по вбистві. Не найшла теж ніяких записок. Якщоб був поліційним агентом, політична поліція звернула би увагу вже по першім намаганім убивстві Бачинського. Бож неможливе, щоб поліція не зацікавилася таким випадком, якщоб Бачинський був її інформатором. За його невинністю промовляє ще й той факт, що Бачинський по намаганім убивстві написав „завіщання" і подав прізвища двох осіб: Бойка та Вербицького, як здогадних справників свого майбутнього нещастя. Це підозріння кинув Бачинський на Бойка і Вербицького тому, бо з ними працював і вони мали з ним особисті порахунки. Бачинський ходив на кожний поклик Мигаля на означені місця, а якби почувався до вини, не пішов би на стрічі. Нема сумніву — заявив прокуратор — що Бачинського хотів хтось позбутися і тому його вбили. Опісля прокуратор обговорив подрібно ролю поодиноких підсудних у цьому вбивстві, а саме: Качмарського, Яроша, Мигаля, Сенькова, Підгайного, Бандери та Зарицької. Прокуратор не вірить, щоб Ярош не брав участи в першім намаганім убивстві Я. Бачинського вечором дня 31. березня 1934 р. при вул. Декерта ч. 14. Свідкам, які виказували алібі підс. Яроша критичного вечора, прокуратор теж не вірить. Каже, що книгу протоколів з засідань Н. Ради кооп. „Зоря", з якої виходить, що підс. Ярош був на засіданні Н. Ради 31. березня 1934, спеціяльно з цією метою сфальшували і тому вона не є для прокуратора ніяким доказом.

Пригадав, що приказ вбити Бачинського видав Бандера, а Мигаль зі Сеньковом виконали його. Співучасть Бандери, Підгайного та Качмарського розправа — каже прокуратор — виказала понад усякий сумнів. Підс. Зарицька теж знала, куди веде Бачинського. Підс. Мигаль до вбивства признався. Щож торкається свідоцтва лікаря Райна про психічну недугу Сенькова, то воно — на думку прокуратора — без значіння. Прокуратор каже, що відповідальність Мигаля і Сенькова за вбивство Бачинського не підлягає сумнівові. Додаткові питання поставив тому, бо знав, що присяглі судді заперечать це питання.

ПЛЯНОВАНІ ЗАМАХИ НА УЧЕНИКА, КОМ. КОСОБУДСЬКОГО І КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО.

Далі підс. Бандера видав приказ убити невідомого ученика VII. кл. тому, що він був конфідентом. Але Бандера знову не подає на це ніяких доказів. Якщо вірити Підгайному, то замах на того ученика ударемнено лише завдяки йому.

Приказ виконати замах на ком. Кособудського дав теж підс. Бандера, без присуду революційного трибуналу, бо це поляк, отже ворог. Якщо ком. Кособудського не вбили, то це не заслуга підс. Качмарського, але підс. Підгайного, який розмістив боевиків Качмарського так, що вони не бачили, коли ком. Кособудський вийшов з ресторану Альгамбра на Східних Торгах.

Опісля прокуратор обговорив ролю підсудних Зарицької та Свенціцької у справі слідкування за ком. Кособудським. Прокуратор не вірить, щоб обі підсудні не знали, або бодай не здогадувалися, що це знову щось підозрілого.

Прокуратор не вірить теж зізнанням Бандери, щоб він відкликав атентат на ред. А. Крушельницького, коли довідався, що він хоче виїхати до СССР і ОУН сподівалася, що його стріне там заслужена кара. Прокуратор не вірить, щоб Бандера відкликав цей приказ, як тепер зізнав на розправі. Якщо Крушельницький оминув смерти — то теж лише завдяки Підгайному. Одночасно прокуратор доходить до висновку, що це новий доказ компромітації ОУН, яка хотіла вбити людину, щодо якої не було даних, що він був совітофілом.

АТЕНТАТ У БОЛЬШЕВИЦЬКОМУ КОНСУЛЯТІ.

Прокуратор пригадує, що атентат у большевицькому консуляті в 1933 р. виконав Лемик і за це засудив його вже наглий суд. Прокуратор каже, що стояв і нині стоїть на становищі, що той атентат виковано не лише тому, щоб заманіфестувати проти терору червоної Москви на Совітській Україні, але ще й тому, щоб попсувати взаємини між Польщею і СССР. Бандера рішив посвятити людину, щоб опісля використати цей процес за атентат до пропаганди не лише проти большевиків, але також проти польської держави. Опісля обговорив ролю поодиноких підсудних за співучасть у цьому атентаті, а саме: Бандери, Шухевича, Підгайного, Сенькова та Мигаля. Прокуратор каже, що відповіди боевиків, які приходили на адресу „Ксавери Брудас" на політехніку, відбирав підс. Р. Шухевич. Підгайний обтяжив Шухевича тому, бо хотів мати спокій зі слідством і позбутися дальших переслухань. Підгайний признався до всього, отже був би взяв на себе теж вину Р. Шухевича, якби почувався до неї.

ПЕТАРДА В ДРУКАРНІ ЯСЬКОВА І ПЛЯНОВАНИЙ АТЕНТАТ НА ВОЄВ. ЮЗЕФСЬКОГО.

Вибух петарди в друкарні Яськова був одним звеном у ланцюгу протибольшевицької акції. Але тут — каже прокуратор — прийшла чергова компромітація ОУН, бо виявилося, що редакція та адміністрація „Праці" приміщувалася при вул. Кохановського, а не у друкарні Яськова.

З черги прокуратор обговорив справу плянованого атентату на воєв. Юзефського кажучи, що Бандера не вдоволився лише Львовом і Сх. Галичиною, але сягнув теж на Волинь. Чому? Бо йому не подобалася політика воєв. Юзефського.

ВБИВСТВО ДИР. БАБІЯ.

Після того прокуратор спинився довше над убивством бл. п. дир. І. Бабія. Підкреслив, що дир. І. Бабій згинув невинно. Це вбивство осудило теж українське громадянство. На доказ прокуратор відчитав цілу статтю Митрополита Шептицького, що була поміщена в „Архиепархіяльних Вістях" у 1934 р. з осудом цього вбивства. Прокуратор заявив, що дир. І. Бабія мали вбити на три дні перед процесом Лемика, Маєвського і тов., щоб позбутися невигідного свідка в цьому процесі, побоюючись, що дир. Бабій осудить ОУН публично на судовій розправі за її шкідливу діяльність між молоддю. Це зрештою сказав теж дир. Бабій у слідстві у справі цих членів „Юнацтва".

Прокуратор згадав теж про другу тезу, що дир. Бабія вбили і тому, щоб суспільність бачила, що ОУН ще істнує. Далі прокуратор обговорив ролю поодиноких підсудних у співучасти в цьому вбивстві, як Мигаля, Качмарського, Малюци та інших.

З черги прокуратор обговорив ролю підсудних: Рачуна, Івасика, Феника, Федаківної та Равлика.

ШТАБ І РЕЗЕРВА ОУН.

Я згадав на початку — каже прокуратор — що тут сидить теж штаб, себто мозок організації, який підготовляв людей, виховував їх на боевиків та поширював ідеольогію ОУН. До цього штабу прокуратор зачислив: Бандеру, провідника краевої екзекутиви ОУН, далі Степька, Янова, Макарушку та його помічника Пашкевича, Спольського, Малюцу, Шухевича, Підгайного і Машака.

Підсудні Гнатевич та Коцюмбас — це резерва ОУН. Оба вони займали високі становища в ОУН і виконали все те, що до них належало.

Заявив, що псевдонім „Лісовий", про який згадується у документах з архіву Сеника є псевдонімом саме підс. Гнатевича. Покликом до присяглих суддів, щоб ствердили питання щодо вини всіх підсудних прокуратор скінчив промовляти в год. 6-ій вечором.

По 10-хвилиній перерві промовлятимуть далі оборонці.

Петлюрівські поминки в краю.

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ СИМОНА ПЕТЛЮРИ В СОКАЛІ.

Для вшанування 10-ліття смерти Отамана Симона Петлюри відбулася в Сокалі 21. ц. м. академія, яку розпочав фортепіяновим сольом Роман Книш, що з незвичайною експресією відтворив жалібний марш Шопена. З першими тонами поважних, гробових дзвонів запанував на салі святочний настрій, що тривав уже до кінця академії. Евген Гриньків у гарно виголошеному рефераті підкреслив відомі слова із заповіту Отамана: шлях до воскресення купається у крові. Після того мужеський хор відспівав „За Україну". В заступстві диригента проводив хорові Роман Гринюк. Слід підмітити, що хор не зіспіваний і це можна було відчути у виконанні поодиноких голосових партій. По ще одній пісні („Коли ви вмірали") найкраща точка програми — декламація п. Л. Малицької „Отаман Петлюра" А. Курдидика. Декляматорка відома на нашому повітовому терені першорядна драматична сила, вславилася і першорядною декляматоркою. „Отаман Петлюра" в її інтерпретації вийшов так, що з великого враження слухачі сиділи після декламації ще кілька хвилин мов зачаровані. На дальшу програму склалися ще дві пісні у виконанні мужеського хору („Заздвенімо" і „Було колись") і мельодекламація Богдана Жарського (Е. Маланюка — „Убийникам"). Ця декламація випала погано. Академію закінчила містерія „Примари". Виконавцями були: Дідусь — Е. Гриньків, зява Сталіна — Г. Лагода.

„Ліґа Української Католицької Молоді" в Америці.

На американському ґрунті працює від 1933 р. організація української молоді, що називається „Ліґа Української Католицької Молоді". За три роки ця організація обєднала найбільше нашої американської молоді.

Перший на американській землі конгрес української католицької молоді в Шікаго в 1933 р. — делегати з усіх сторін Америки й Канади — поява органу Ліґи, місячника „Ukrainian Youth" („Українська Молодь") в травні 1934 р. — організаційна поїздка першого голови Ліґи й редактора її журналу, по всіх українських католицьких громадах в Америці, збори та віча з молоддю й старшими емігрантами від січня до липня 1935 р. — величавий другий конгрес у Ню Йорку 13. і 14. липня 1935 р. — і знову поїздки референтів на Листопадові Свята, Шевченківські академії, ювилей ВПреосв. Митрополита — і окружні зїзди молоді вже цього року: 2. II. в Ню Йорку, 9. II. в Філядельфії, 26. IV. в Пітсбургу, 30. і 31. V. в Сиракюз і 6. VI. в Вотербері, — ось висліди праці цієї організації, життєздатности цеї молодої організації, що захоплює й дивує не лише своїх, але й приносить подив і признання від визначних і чільних людей і організацій американських.

В днях 17, 18 і 19 липня ц. р. відбудеться третій загальний конгрес української американської й канадійської католицької молоді, скликаний Ліґою, в Філядельфії, в Бенджемін Франклін готелю, найбільшім у тому місті. Другий день цього конгресу буде Днем Українського Спорту. За найвищі осяги в усіх родах літнього спорту будуть роздані нагороди та відзнаки. На пописі вишивок для дівчат теж роздадуть нагороди.

Вся праця Ліґи має на меті витворити якнайглибше почуття спільноти американської й канадійської української молоді з Рідним Краєм. Організація сподіється дістати багато привітів на конгрес Ліґи Української Католицької Молоді, у Філядельфії, у днях 17., 18. і 19. липня ц. р. від різних товариств з Рідного Краю.

Ці привіти будуть доказом для заокеанської молоді, що Рідний Край цікавиться її працею й радіє нею і пригадають тій молоді на потреби земляків у батьківщині. Автор цього допису просить українські видавництва, літературні і пресові, посилати свої видання до Ліґи для редакції її журналу, пресу в обмін, а книжки для рецензії.

Всі письма, привіти, пресу й книжки просимо слати на адресу: **Ukrainian Catholic Youth League, 9 Stagg Street, Jersey City, N. Y., U.S.A.**

Зміни на становищах воєвод.

Станиславівського воєводу Мечислава Стажинського перевели в нечинний стан. Обовязки станиславівського воєводи виконуватиме міністерський інспектор Іван Савіцький, бувший начальник виділу безпеки у станиславівському воєвідстві.

ЛЬВІВ, 24. 6. ПАТ. Міністер внутрішніх справ іменував львівського віцевоєводу Маріяна Сохацького віцевоєводою у новгородському воєвідстві.

Присилайте передплату!

СЕНАТ.

ПРОМОВА ПРЕМ. СКЛАДКОВСЬКОГО.

У середу почалося пленарне засідання сенату. Промову виголосив премієр Складковський. Він м. ін. сказав, що не приготовлявся виголошувати промову, не хоче теж повторювати промови, яку виголосив у соймі. Тому рад би просити сенат, щоб признав радше його охоту до праці, між до виголошування промов. Просить, щоб сенат приняв до відома факт, що він приняв шефівство уряду з приказу президента держави і ген. Ридза-Смігл ого та щоб помагав йому в праці. При помочі сенату вдасться управі перевести пляновані праці, а задля того потрібні повновласти.

Опісля марш. Пристор заявив, що дискусію над промовою премієра відкладає до дискусії над повновластями.

НОВИНКИ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру містититемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— **Свято на Маківці.** Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил у Скольому повідомляє, що цьогорічне Свято на Маківці відбудеться в неділю, 2. серпня.

— **IX. Загальні Збори Т-ва „Ощадність“** для господарки й добробуту, кооп. з обмеж. відповід. у Львові, відбудуться в четвер 25. ц. м. в 6. год. попол. у домівці „Центробанку“, вул. Косцюшка 3. I.

— **Шість гімназій Рідної Школи** одержали на слідуючий шкільний рік 1936/37 права державних шкіл (право прилюдности). Між ними одержала те право також дівоча гімназія Р. Ш. ім. І. й І. Кокорудзів у Львові, вул. Модржеєвської ч. 9.

— **Трамваєві пільги для шкільної молоді.** Дирекція електричних трамваїв у Львові повідомляє, що шкільна молодь, яка має легітимації до пільгових переїздів трамваями, виставлені на шк. рік 1935/6, може на основі тих легітимацій набувати підчас вакацій одноразові пільгові білети по ціні 15 сот. або 20 сот. з пересіданням. Абонаментових шкільних білетів підчас вакацій не видається.

— **Будівельні роботи у Львові.** Громада м. Львова має дістати з Фонду праці позичку у висоті 700 тисяч зол., яка уможливить продовжувати затруднювання робітників у дотеперішньому числі в дальших місяцях будівельного сезону. Крім того в часі шкільних ферій переведеться ремонт усіх шкільних будинків у місті коштом 84.000 зол. Роботи приділено 32 фірмам.

— **Останній іспит зрілости абітурієнток II. державної семинарії** у Львові відбувся в днях 25. до 29. травня ц. р. під проводом делегата кураторії проф. д-ра Р. Цегельського. Іспит зрілости зложили: Адермах Софія, Андрійчук Стефанія, Басальська Анна, Береза Антонія, Гнатейко Ольга, Головка Іванна, Гошовська Софія, Гуменюк Стефанія, Дубас Стефанія, Коваль Наталія, Мазуркевич Анастазія, Марковська Ольга, Михалічко Евгенія, Ольшанецька Марія, Павлишин Ольга, Петрів Ярослава, Пьятків Олена, Попадик Катерина, Попович Іванна, Процюк Ірина, Ричок Софія, Самарик Веслава, Сахман Марія, Сидурко Наталія, Свенціцька Олена, Стерпак Ірина, Тір Олена, Троян Емілія, Усецька Наталія, Харків Евгенія.

— **Реєстрація роверів.** Управа м. Львова видала оповіщення в справі реєстрації роверів, всяких візків з двома або трьома колесами, які порушуються ногами, та роверів з моторами. Ровери реєструється від 20. ц. м. Роверові таблички важні на два роки і коштують 4 зол., продовження табличок 3 зол. За занедбання реєстрації грозить кара.

— **Львівська хроніка.** Управа залізничних варстатів на головному двірці звільнила за 2-тижневим виповідженням 150 варстатових робітників. — Велика злива з громами перейшла у вівторок попол. над містом і околицею.

— **Карають арештом за українську мову.** 19. червня ц. р. станув перед поборовою комісією у Теребовлі гімназійний абсольвент, Ярослав Бабій з Говилова Великого, пов. Теребовля. На запит майора, члена поборової комісії, де родився, відповів українською мовою „в Говилові Великім“. На це зареагував майор, що такої місцевости нема і запитав, чи новобранець не вміє по польськи. На це Ярослав Бабій відповів, що вміє, однак має право говорити по українськи. Майор, член поборової комісії з місця укарав новобранця 10-дневним арештом і казав відпровадити його до військової тюрми. Батько новобранця звернувся до теребовельського старости письменно і дістав на це відповідь, що староство передає письмо до військової влади. Повищий факт, про який нині говориться у Теребовельщині, викликує дуже прикрі рефлексії: громадянин іде виконувати громадянський обовязок, а тут карають його арештом за вживання рідної мови. Це один із жахливіших фактів, що вимовно говорять про теперішні польські настрої супроти українців. Цікаво, як поставиться до цієї справи вища військова влада, до якої зарекурсував батько новобранця.

— **Хлібороби під ударом стихійних катастроф.** Градова буря з громами перейшла 22. ц. м. над Косовом і Снятином і наробила значної шкоди, особливо в плянтаціях кукурудзи і тютюну. В Шешорах вибухла пожежа від грому, а в Пістині буря перевернула телеграфічні стовпи. — В околиці Ходорова упав у суботу сильний град і наробив великого знищення у землеплодах. Верства граду доходила в деяких місцях до грубости 20 цм. Наслідки того граду страшні: землеплоди знищені, пасовиська і поля під грубою верствою снігових круп. Розміри шкід ще не обчислені. На місце виїхав бобрецький староста Стефан Бернатович.

— **Присуд на вбивника.** Суд у Чорткові засудив Степана Кузьмінського на 12 літ вязниці за вбивство Василини Гловацької та її 5-літнього сина Ярослава.

— **Хуртовина з градом.** Дня 20. червня вечором перейшла над с. Поточани градова туча із зливою. Землі плоди знищені: на просторі около 40 гект. гречки на 80 прц., на просторі ок. 200 гект. жита на 40 прц., пшениці та ячменю. Град величини волоського горіха вкрив землю верствою грубою на 8 цм.

— **Хмаролім у Долинщині.** Ніччю на середу перейшла над Долинщиною страшна хуртовина з градом. Над селами Дуби та Сенява наступив хмаролім, вода залила зовсім оба села, багато рік виступило з берегів. Град величини ліскового горіха понищив засіви. Крім того хмаролім перейшов над селами Рипне, Осмолода, Перегінсько, залізничка Глезінгера знищена. У Рипному, де є копальня нафти, вода у

о. О. ПРИСТАЙ. 50

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

На другий тиждень помістив у „Свободі“ допис Андрей Варіян, що в одній особі був заступником парохіяльного предсідника й „салунистом“. Там писав, що „наш священик о. Пристай мав піти до майора (бурмістра) міста просити дозволу на збірку, але настрашився (!?) та постоявши трохи під углом радного дому, пішов додому з нічим, а перед людьми збрехав (!) на мітінгу, що був у майора“.

Та це дуже „ніжна цвітка“ нашої заокеанської журналістики.

В Америці виходило кілька українських і москвофільських бульварних часописів. Їх редактори, недокінчені студенти — збігці зі шкіл та звихнені й здеморалізовані недоуки, не мали найменшого поняття про американське життя, не знали англійської мови і не хотіли навіть її вчитися. Був собі нпр. такий волокита Матій Хандога, що редагував у 1910. році часопис „Гайдамаки“. Пізніше кудись зник і не давав про себе ніякої чутки. За якийсь час виринув у Ню Йорку в презвитеріянській релігійній громаді, де був „прічером“ і проповідував для українських призвитеріян, а його дружина на нюйорських вулицях для англійських. Він писав у „Народному Слові“ такі нісенітниці, що самі читачі з дива не сходили, як цього чоловіка могли пустити поміж людей, не побоюючись, щоб він не напав на когось і не покусав...

Москвофіли мали також своїх „меценатів“ у публіцистиці. В Ню Йорку виходив кацапський часопис „Поступ“, що фактично був дуже назадницький. Редагував його славний на цілу Америку русофільський „борітель“ з Лемківщини, Гладик. Він не міг собі дати ради з „мазепинцями“, так само, як Хандога з римськими папами й греко-католицькими священиками, називаючи їх звичайно: „римськими парубками“. Гладик, як „правовірний „русскій лемко“, ридав і заходився від плачу у своїм „Поступі“ й докоряв лемкам, бо вони освідомившись, цілими парохіями покидали кацапство і ставали свідомими українцями. Зате Гладик безоглядно накидався на наше духовенство. В 1910. році велася особливо завзята боротьба між кацапами й українцями що восени були скликали всенародне віче у Вілкіс-Баре недалеко Скрентону. Туди поїхав я разом з деякими моїми парохіянами. Між ними була також пані Калакула, жінка агента асекураційного товариства. На вічу зявився ред. Гладик, непрошений гість аж зі самого Ню Йорку. Він, не прохаючи, щоб йому дали голос, хотів виголосити промову. Та ледви став на естраді і роззявив рота, як прискочила до нього пані Калакула і парасолькою зігнала його з естради. Переляканий — утік.

— — — — — — — — — — — — — — —

Наші недокінчені студенти мали добру волю зробитись в Америці великими панами. Вони були дуже зарозумілі на себе, хоч і зовсім недосвідчені, та думали, що за морем зроблять собою кольосальне вражіння.

Молоді, недовчені кандидати на великих панів уважали Америку за країну з малою культурою, де вони вже самим своїм „европейським виглядом“ зроблять вражіння на американців, особливо на багатих американських панночок. Америку уявляли собі, як край дармоїдів. Не знали, що це одна з найбільше працьовитих земель, де праця, запопадливість і підприємчивий змисл стоять на першому місці, а панськість, еляганція, краса, рід, походження й навіть мистецтво щойно на другому. Не знали, що в Америці панує бізнес понад усе. Звідкіляж могли вони і довідатися про це? До будьякого бізнесу годі було їм узятися, бо не володіли англійською мовою і нероби не хотіли вчитись її.

Хто вкрутився між українських робітників і накинувся їм за організатора, провідника або редактора, той пхав ще якось свою біду, але тих добровільних кандидатів на панів було більше, ніж було треба робітничих оборонців і журналістів. Тому решта їх таки бідувала, голодуючи, або жила крутійством, позичками і жебраниною. Вимантачуючи собі гроші на прожиток у добродушних людей, були вони вдоволені, що не потребують працею заробляти, та що можуть догоджувати своїй лінивій вдачі.

Українському робітництву в Америці були дуже потрібні молоді, енергійні й освічені люди. Ми мали вже тут зорганізовані наші парохіяльні школи і в них чимало дітвори, однак нам бракувало вчителів. З конечности мусіли вчити в цих школах і виховувати молодь півграмотні дяки. Багато з них не мало взагалі поняття про педагогіку та дидактику. Деякі з них ледве писали, як неодин звичайний робітник. Недокінчений студент, що все ж учився в середній школі і засвоїв собі бодай деяке знання, мав більше кваліфікацій на вчителя від церковного „сладкопівця“ домашнього хову. Проте цих студентів не хотіли парохії брати за вчителів до своїх шкіл і самі студенти не мали охоти вчити дітей, ще й буйних і розпущених американських „громадян“. Самі заокеанські переселенці боялись давати їм під опіку свою шкільну молодь, щоб не затроїли її серця безбожництвом.

(Далі буде).

шкодила руру, кілька хат у Лецівці та Дубю під водою. В деяких місцевостях вода понищила гостинці та мости, позабирала бельки із складів у лісі. У Рожнітові теж багато хат під водою. Грім убив у Сенаві селянина.

— **Краєва хроніка.** В селі Циганах пов. Борщів хтось застрілив Розу Кон, що вела крамницю. Під замітом убивства арештовано місцевого селянина Москаля. — В Станиславові побив учень Кшинський проф. Булковського з причини недостаточної ноти. — В Болехові скінчився страйк робітників, занятих у гарбарні Гевсмана. Всі робітники вернулися до праці. — В Станиславові скінчився страйк паркетних робітників, що одержали підвишку зарібків. — Підчас бурі в Дрогобиччині грім убив 12-літню дитину Олекси Якобова в Орові, а його жінку тяжко поразив.

— **Любовна трагедія.** В Ярославі пострілився тяжко в голову молодий помічник оператора кіна „Палас", Хвалек, наслідком нещасливої любови до 18-літної доньки свого хлібодавця. Перевезений до шпиталю бореться зі смертю. Коли його мати прибігла до мешкання дівчини і почала робити їй докори, зворушена дівчина вистрілом з револьвера відобрала собі життя.

— **Ограбили старосту.** До мешкання старости в Мисленицах добулися в ночі злодії й забрали гардеробу та цінніші річи загальної вартости 1.500 зол. Підчас утечі злодії ограбили ще два склепи в місці. За шайкою, що укривається в околичних лісах, змобілізована поліція веде погоню.

— **З Польщі.** Наслідком спеки в одному шпиталі під Варшавою збожеволіла 30-літна пацієнтка Йосифа Терпиловська і кусником заліза побила доглядачку Марію Дмовську. — При вул. Совінського у Варшаві кинено до склепу Гани Боренштайн бомбу, яку залято водою і не допущено до вибуху. — У Віслі під Варшавою втопилися продовж одного дня чотири мужчини підчас купелі. — Підчас бурі над Вильном грім убив 13-літнього Петра Войтковича, що сховався перед дощем у цегольні. — З канцелярії жіночої гімназії в Ряшеві вкрадено шкільні свідоцтва і лямпи з радіовідбірника.

— **Жертва скаженого пса.** На вулицях Варшави появився скажений пес і покусав кільканацять осіб, м. ін. 20-літню Анну Олендер. Лікар, що дав їй першу поміч, радив їй, щоби піддалася охоронному щепленню у державному заведенні гігієни, одначе пацієнтка злегковажила собі його осторогу. По якомусь часі вона дістала атаки скаженини і перевезена до шпиталю померла.

— **Професор університету жертвою психопата.** Слідство у справі вбивства професора віденського університету, д-ра Моріца Шліка ствердило, що вбивник д-р фільософії Йоган Нельбек є родом з Берліна і походить із графської родини. Нельбек пімстився на Шліку за некорисну опінію, коли він старався за доцентуру у віденському людовому університеті. Зі своїм наміром Нельбек носився вже давно і писав погрози до проф. Шліка, наслідком чого його відставили до заведення для умовонедужих у Штайнгофі, але по кількох місяцях випустили. Лікарська діягноза виказала, що Нельбек психопат. Проф. д-р Шлік написав кілька цінних наукових творів, як напр. „Життєва мудрість", „Проблема етики" та кілька математично-фізичних праць.

— **Памятник Ліста.** В Айзенштадті, столиці Бургенлянду, відкрито тому кілька днів памятник Франца Ліста, що вродився тому 125 літ в селі Райдінґ біля Айзенштадту. Памятник виконав відомий віденський різьбар Ярай. Після богослуження в церкві, званій айзенштадтським пантеоном, де спочивають тлінні останки Гайдена, відбувся великий концерт творів Ліста у виконанні віденської симфонічної орхестри під дирекцією Вайнгартнера та славного піяніста Розенталя. Оба мистці були учениками Ліста. На врочистости був міністер освіти та делегації ріжних культурно-освітних організацій.

— **Смерть німецького поета.** В Ремаґені (Німеччина) помер у віці 46 літ відомий німецький поет Гайнріх Лерш, званий „поетом робітників", з огляду на характер своїх ліричних творів і повістей. Лерш був дуже популярний, особливо у своїй батьківщині — Надренії.

— **Пільні роботи піддержують струнку лінію тіла.** Добра фігура має велике значіння для нинішньої модерної жінки і не диниця, що для осягнення та удержання стрункої лінії робиться все, хочби воно було дуже трудне і неприємне. До стрункого й гнучкого тіла найбільше уваги прикладають очевидно фільмові артистки і вони осягали це спеціяльним спортовим тренінгом. Одначе чарівні фільмові зірки Альма Льойд, Павля Стон, Аніта Люіза і Дорота Стон стараються доказати, що ніщо так не причиняється до стрункої лінії, як господарські пільні роботи. Гарні артистки проводять свої літні відпустки в той спосіб, що їдуть на село і беруться до пільних робіт. Дає це їм не тільки багато втіхи, але й причиняється знаменито до вдержання стрункої лінії. Що на це наші, українські красуні, що поїхали на літні ферії?

— **Нова виправа Бирда до Антарктиди.** Відомий американський подорожник адм. Бирд приготовляється до нової дволітньої виправи на південний бігун. Буде це остання його виправа, бо опісля адмірал Бирд задумує віддатися суспільній праці.

— **Оригінальний конкурс.** Товариство міської комунікації в Берліні розписало конкурс серед шкільної молоді під гаслом „ввічливість і учинність" у трамваях, автобусах, підземних і надземних міських залізницях. У конкурсі взяли участь тисячі молоді, надсилаючи праці у формі відповідних на тему ввічливости й учинности, символічних рисунків, помислів нових „комунікаційних" забав, де недостача чемности веде за собою карні точки і т. п. Роздача нагород відбулася перед кількома днями.

— **Ріжні вістки.** Поспішний потяг, що виїхав з Мадриту, зударився в тунелі з потягом товаровим. В катастрофі згинуло багато людей. — До Куфштайну в Австрії вернулося на днях 5 тирольців з Росії, куди дісталися тому 22 роки у воєнний полон.

ДИВОГЛЯДИ.

РИБКИ ПАДУТЬ З ЛІТАКІВ.

У тій частині Канади, де є багато озер почали розводити рибу новим способом. Замісць розвозити молоді рибки по озерах у мало доступні місця, скидають їх з літаків. Стверджено, що лет рибок з літака у воду їм зовсім не шкодить.

ТРИ КАПЕЛЮХИ З СОСОМ.

На недавніх кінських перегонах у Льондоні один добродій заложився, що такий-то кінь добіжить перший до мети. Якби не добіг, тоді палкий його оборонець обіцяв зїсти свій капелюх. Програв. Тоді заложився вдруге і втретє, знов за капелюх, який має зїсти. Програвши три рази, порізав три капелюхи на кусні, казав усмажити собі сос із цибулею і зїв усі три. Вислідок — лежить недужий і лікується. Так англійці люблять заклади і такий мають характер.

ОДИН КІТ СПИНЮЄ СОТНІ АВТ.

На одній з великих париських вулиць перебіг цими днями дорогу чорний кіт одному шоферові. Він зупинився. Інші, що їхали за ним, теж не хотіли рушитись із місця довідавшись, що трапився такий лиховісний знак. Інтервенція поліцая, що нормував рух, була даремна. За кілька хвилин вулиця виглядала, як довгий вуж, як мала вавилонська вежа. Нараз знайшовся шофер, що виліз на гору свого авта і зробив заклин, який „відворожив" дорогу.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Василь Витвицький, вислужений управитель видїлової школи в Коломиї, шкільний інспектор за української влади, визначний громадський діяч і заслужений працівник на ниві українського шкільництва, зокрема для учительської станової організації „Взаїмна Поміч Українського Вчительства", помер 18. ц. м. в Коломиї. Величаві похорони відбулися в Коломиї при великому здвизі народу і всіх кругів громадянства. В. Й. П.!

Дописи.

КОЛОМИЯ.

Попис елевів Муз. Інституту ім. М. Лисенка. Музичний Інститут ім. М. Лисенка в Коломиї закінчив свій шкільний рік концертовим виступом (пописом) своїх учнів, що відбувся дня 18. червня в салі Народнього Дому. Програму концерту складали продукції скрипкові, фортепіянові й виступ симфонічної орхестри. Такі вечорі завжди залишають миле враження — і то не тільки з сентименту до наших дітей, які показуючи свої мистецькі потенції, мов то вказують нам шлях, яким піде наша музична культура вперед. Мало того — подивляючи деякі негнучкі ще рухи наших наймолодших, ви не стямитеся, як вашу увагу притягло вже майстерне виконання, що межує вже майже з артизмом. Попис показав дуже старанну й успішну працю професорського персоналу на чолі з дир. Рубінгером. А від себе ми додамо, що й управа Муз. Т-ва ім. М. Лисенка, яке удержує Інститут, (на чолі з д-ром Р. Ставничим і п. О. Коссаковою), докладала якнайбільше зусиль, щоби праця в Інституті була успішна та продуктивна. Орхестра Муз. Інституту зайвий раз показала, що вона — дійсна гордість Коломиї (а може й не тільки Коломиї). Дай Боже, щоб ще краще розвивалася! Тепер трохи критики: скрипкові концерти, як на прилюдний виступ, а до того ще при безперервнім виконанні багатьох скрипачів, були трохи за довгі й томили публику. Не було ні одної речі М. Лисенка (а мабуть же є його твори на фортепіян чи скрипку!). Публики було рішуче за мало, тільки молодь ратувала ситуацію. Сумне свідоцтво для громадянства Коломиї!

І. З-ко.

Спорт.

УЖГОРОД. С. К. РУСЬ — МЕРІШ ШЕНБЕРГ 6:2 (2:1).

Перші змагання за вхід до чехословацької ліги, розіграні в Ужгороді з німецьким противником, виграла Русь високо, бо 6:2. Русь виступила у складі: Бокшай, Товт, Радик, Бендас, Куруц, Іванчо, Ковач, Кобзар, Крайняк, Криж, Суковський. Ворота для Руси стрілили: Кобзар (9. м.), Криж головкою з подання Кобзаря-Ковача (39. м.); в другій половині: Крайняк (16. м.), Криж (30. м.), Суковський (35. м.) і Кобзар (42. м.). Для німців упали голі в 36. м. першої половини і в 40. м. другої половини. Видців понад 6.000. Преса підчеркує знамениту гру цілого нападу Руси, зокрема Кобзаря і Крижа, які віддали д. багато небезпечних стрілів на ворота противника. Судював поправно німець Бем.

ЗЛІН. С. К. БАТЯ (ЗЛІН) — ВІКТОРІЯ ЖІЖКОВ (ПРАГА) 2:2 (2:1).

Два інші кандидати до ліги свій метч зремісували.

По цих змаганнях веде в табелі Вікторія Жіжков (3 п.) перед Батя-Злін (теж 3 п., але гірше відношення воріт) і С. К. Русь (2 п.). Ужгородська одинадцятка мусить і чергові свої змагання виграти, щоб бути певним кандидатом до держ. ліги.

ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

Вислідм змагань за чашу середущої Европи з мин. неділі такі: Ференцварош — Славія 5:2; Спарта — Фебус 5:2; Вієнна — Гунгарія 2:0; Амброзіяна — Жіденіце 3:2; Простейов — Адміра 4:0; Рапід — Рома 2:1; Торіно — Уйпешт 2:0; Австрія — Больонія 2:1. — Великою сензацією є висока програна віденської Адміри на власному грищі, яку у віденських спортових кругах вияснюють тим, що дружина Адміра розіграла в останніх днях аж 6 змагань за кордоном і виступила до недільних змагань сильно перетомлена.

І. Ф. К. НІРНБЕРГ МИСТЦЕМ НІМЕЧЧИНИ.

На почтовім стадіоні у Берліні розіграли мин. неділі фінальні змагання за мистецтво Німеччини. Мистцем став І. Ф. К. Нірнберг, що переміг Фортуну з Дісельдорфу 2:1 (1:1, 1:1) щойно після 2-кратного продовження гри по 15 минут. Видців 45.000.

НОВИЙ РЕКОРД У БІГУ НА 100 М.

ШИКАГО. Мурин Сеен осягнув новий рекорд світу у бігу на 100 метрів — 10.2 сек.

Нові книжки й журнали.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований журнал Українського Протиалькогольного і Протинікотинного Руху. Львів, липень-серпень 1936. Р. IX. Ч. 7-8. Зміст: Руй де Берсбрук — некрольог. — Ярослав Сперак: Тільки ідея? — Степан Сквіртинський: За нову людину. — Д-р С. Парфанович: Чи алькоголь необхідний як лік. — Микола Скоцюк: Алькоголь і „тюрма народів". — Іван Керницький: Представлення. — С. Говдій: Убогість матеріяльна чи убогість духова? — Вол. Барвінський: Горілка і пивниця. — Чим скорше — тим краще. — Два зїзди. — Ю. К.: Огляд преси. — Голоси наших читачів. — Іван Франко: Вимітки з панських жартів. Арендар півна громада. — І. Довганюк: Писане слово й алькоголь. — Іван Ус: Алькоголізм на селі. — Б. Гавецький: До всіх курців-українців, що не бачать, або не хочуть бачити, або прикидаються, що не бачать шкоди від куріння тютюну. — В. Гулик: Сильна воля. — Д-р М. Чайковський: Алькоголь і мораль. — Що пити в гарячі літні дні? — Вісті з протиалькогольного руху. — Ріжне. „Ми Молоді". — Шахований кутик.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Надвірна:
27. VI. Циганський барон.
28. VI. Німа теща.

Делятин:
29. VI. Дівча з Маслосоюзу.
30. VI. Лев з Абісинії.
1. VII. Інваліди.
2. VII. Циганський барон.
3. VII. Німа теща.

Великий Театр:

Середа, 24. VI. Аб. 20. Бонові знижки важні „На Личакові".

Четвер, 25. VI. год. 8. веч. Аб. 20. „Гарна історія".

Пятниця, 26. VI. Аб. 20 Бонові знижки важні „На Личакові".

Субота, 27. VI. год. 8. веч. Аб. 19. Виступ Софії Чаплінської „Гарна історія".

Неділя, 28. VI. год. 3.30 поп. Аб. 19. Ціни нормальні. Виступ Софії Чаплінської „Гарна історія"; год. 8. веч. Аб. 20. „На Личакові".

Понеділок, 29. VI. год. 3.30 поп. Аб. 20. Ціни нормальні „На Личакові"; год. 8. веч Аб. 19. Виступ Софії Чаплінської „Гарна історія".

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „В погоні за щастям".
АТЛЯНТИК: „Д-р Ікс".
ВАНДА: 1) Вередлива Марієта", 2 „20 літ в Сінг-Сінг".
ГРАЖИНА: „Додик на фронті", „Марнотравний син".
КАСІНО: „У тіні гільотини".
КОПЕРНИК: „Зов крови".
МАРУСЕНЬКА: „Любчик власної жінки".
МІРАЖ: „Бабуня", „Вибухова бльондинка".
МУЗА: 1) „Бригада відважних", 2) „Мужчини волють мужаток".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Сеньоріта в масці".
ПАН: „Давид Коперфільд.
РАЙ: „Фраскіта" оперетка.
СВІТ: „Фраскіта" оперетка.
СТИЛЕВЕ: „Таємнича дама" і ревія.
ТОН: „Зацькована" з Сільв. Сідней.
УТІХА: „Авев" і ревія.
ХИМЕРА: „Люди в тунелі".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)
Палестина в році 1936.

Закордонне радіо.

Четвер, 25. червня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 22.10 Концерт, 16.05 „Любовний напиток" оп. Доніцетія, 17,35 Спів. ресітал, Мунтеану, сопран. 19.30 Сольо на гітарі, 19.50 „Міщанин-шляхтич" ком. Мольєра в муз. Р. Штравса, **Братислава** (298,8) 19.30 „Весела вдова" оп. Легара, 21.35 Грецька форт. музика, **Брно** (325,4) 18.20 Пісні Р. Штравса, 21.35 „Відїзд" лір. фільма в му. Тауського, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12.35 Концерт, 21.34 Камер. музика, спів, 22.15 Легка музика. **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 20.00 Скрипка, **Білгород** (437,3) 13.15, 22.10 Спів, 17.00 Нар. мельодії, 20.00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 6.39 Концерт, 14.15 Розр. музика, 17.00 Спів, форт., 20.10 „Цід" оп. Корнеліюса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Нар. пісоньки, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Концерт камер. хору, **Кельн** (455,9) 18.00 Вестфальське село грає та співає, **Мінхен** (405,4) 17.00 Два орх. твори Г. Вестермана, 17.20 Орг. музика, **Будапешт** (549,5) 13 30, 21.44 Орх. концерт, 17.30 Сальон. музика, 19.16 Спів, **Мілянo** (368,6) 11.30 Розр. музика, 17.15 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 11.10 Легка музика, 17.15 Вок. інстр. концерт, 20.45 „Ле встуціє ді Бертольдо" ком. оп. Ферaре Трокате.

Пятниця, 26. червня 1936.

Відень (506,8) 12 00, 13.10, 21.2•, 22.10 Концерт, 19.30 Мішаний хор, 20,30 „Граючий Відень" муз. авд., **Прага** (470,2) 16.10 Орх. концерт, 20.30 Симф. „Фавст" Ліста, **Париж** (1648) 17.30 Концерт симф. орх., 20.00 „Музика в Тріянон у Марії Антоанети" солісти, 22.45 Концерт, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісні, 16.00 Нар. мельодії, 17.00 Скрипка, **Берлін** (356,7) 14.15 Барвна музика, 21.00 Щось для кожного, орх., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.15 Фантазія ц-дур Шумана, 20.10 Глюк-Бетовен-Р. Штравс, орх. концерт, **Ляйпціг** (382,2) 18.00 Велике попурі вальсів, 19.00 Вечірня музика, 19.30 „Вільний стрілець" оп. Вебера, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 17.00 Солісти, 19.45 Дівчата співають, **Будапешт** (549.5) 12.00 Віольончеля, 13.00 Сальон. музика, 17.00 Циг. музика. 20.00 Камер. музика, 22.40 Концерт орх., **Мілянo** (368,6) 11.40 Розр. музика, 17.15 Танкова музика 21.30 Солісти, сопран, мецосопран, **Рим** (420,8) 13.10 Популярна музика, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.35 „Іль ре, де Торі е ді Альфієрі" оп. Льоція.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Львівське радіо.

Четвер, 25. червня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.10 Для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сучасна фр. музика, гр. пл., 12.50 Домашне господарство, 1355 Н. Рогачевський (з гр. пл.): Вагнер „Прощання Льогенгріна". Масенет „Іль Сонъо", 13.05 Полудневий денник, 14.30 „Щось на десер" гр. пл., 15.50 Господарські вістки, 15 45 „Про мандрівне насіння" для мол. дітей, 16.00 Концерт фільг. орх.; у перерві в год. 16.45 „Праця нач. вожда", 17.30 Жигм. Носковський: „Поворот" суїта на міш. хор, тенор і форт. на 4 руки, 17.50 Сонце та здоровля, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Про культуру літинськових дворів, 18.15 Легка музика з гр. пл., 18 25 Літер. хвилини, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви „Кордеоне" К. Ф. Віганда, 19 38 Форт. ресітаь, 20.15 Концерт камер. орх., 20.30 Техн. скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Монюшкові твори — Брагінська сопр., Чекотовський барит., 21.30 Май-гай, муз. авд., 22.00 Гутірка про спорт, 22.10 Спортові вістки. 22.15 Сальонова музика, 23.00 Музика сальон. з гр. пл.

Пятниця, 26. червня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 8.10 Для новобранців, 11.57 Сигнал часу. 12.03 Концерт сальон. орх., 12.50 Домашне господарство 12,55 Туристичний інформатор. 13.00 Життя товариств, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 Пісня туги, гр. пл., 16 25 Пісні в виконанні вок. квартету, 16.45 Польська культура, 17.00 Шведські мельодії, камер. орх., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Каюком вздовж Дністра, 18.10 Легка музика з гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18 40 Рекламовий концерт, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 Е. Догані: Форт. квінтет ц-моль оп. 1., 19,30 Муринські пісні відсп. Йос. Кондрат у супр. форт., 19.45 „Пісонька Фортунія" оперетка Н. Офенбаха, 20.30 Кайтусеві жарти, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка. 21.00 Симф. концерт, 22.00, 22.05 Спортові вістки, 22.15 Пісні про цвіти, відсп. Геслер-Стоковська в супр. форт., 22.40 „На добраніч", гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Радіокутик.

ЯК КУПИТИ РАДІОВИЙ ПРИЙМАЧ.

Купуємо радіовий приймач.

Це має бути очевидно приймач дешевий і добрий. Хочемо відбирати через нього всі стації світу включно з Гонолюлю. Маємо навіть скриту надію, що саме в цьому апараті, щасливо купленому, віідзветься сигналіст з Марса...

Гроші вже є. Отже приступаємо до справи. Звичайно йдемо з нареченою або з жінкою. Така обережність конечна, бо коли справа не вдасться — в разі неприємних трісків і перешкод в етері, — бодай уникнемо перешкод і трісків дома, які є, як відомо, не менш неприємні.

Продавець представляє перед нашими очима величезну кількість моделів, а на нашу голову спадає потік незрозумілих слів: лямпа простовнича, обвід строєння, апарат двох- трьох- чотирьохлямповий, супергетеродина.

Нас приголомшує цей потік незрозумілих термінів. Однак останній з них збуджує в нас живу реакцію: супергетеро... як? Підозріння збуджується в нашій душі. Невжеж він осмілився? Супергетеро-едина... Так. Погляд продавця, — щойно тепер це бачимо, — є непристойно зачіпний. Тому беремо під руку наречену або жінку і, кажучи з льодовою усмішкою — Дякую... то ми завтра прийдемо... — виходимо на вулицю.

А дома сідаємо за книжку, що трактує про радіо, з думкою в душі: — Почекай, не будеш більш з мене робити варіята...

Звичайний лямповий приймач.

Так як матеріяли купуємо на метри, овочі — на кільограми, так і радіові апарати купуємо „на лямпи", при чому загальним засновком буде: чим більш лямп має приймач, тим він ліпший, сильніший.

Очевидно, що кожен свідомий радіотехнік усміхнеться тільки на такий підхід до справи, але для нас, цілковитих у цій ділянці дилетантів, це буде найбільш просте і властиве.

Конструкція новочасного радіового апарату основується на найновіших здобутках техніки і часто навіть знаючи підставові засади електротехніки, не зможемо зорієнтуватися в дійсних властивостях приймача. Тимто як критерій якости приймача беремо кількість лямп. З них треба виключити лямпу простовничу, яка служить до заміни змінного струму на сталий і не відограє ролі у зміцненні відбору. Очевидно, що простовнича лямпа є необхідна в усіх сіткових приймачах на змінний струм, але її нема зовсім у батерейних приймачах.

РОЗБУДОВА ТЕЛЕВІЗІЙНОЇ ЛІНІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

Телевізійно-телефонічна лінія Берлін-Ляйпціг, яка була досі чинна на пробу, почала 25. травня ц. р. регулярну діяльність. До весни 1937 року вибудують дальші лінії до Гамбурга і Мінхена. Апарати, які служать до цієї комунікації, мають бути зменшені, що значно влекшить користування ними.

Оплата за розмову 3-хвилинну коштує 3 марки, до чого доходить ще 50 фенігів за викликування.

Процедура замовлення і провадження розмови є дуже проста. Напередодні треба зголосити устне замовлення в одному з поштово-телеграфічних урядів, або телефонічно в уряді телефонічному. Треба подати прізвище, адресу і час, найбільш вигідний для розмови. На підставі числа, яке видадуть вам дістанете на другий день бажане получення.

В разі невдалої розмови, оплата повертається. Той, хто спізняється, тратить вплачену суму, однак при другій розмові, коли точно зявиться, платить тільки одну третину нормальної оплати.

РІЛЬНИЧА ПРОГРАМА.

У четвер 25. червня о год. 12.55 — відчит п. н. „Значіння експорту коней для годівлі".

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Гроші.

Бельгія 89.75, 39.93, 89.57, Берлін 213.98, 212.92, Данціг 100.20, 99.80, Голяндія 359.60, 360.32, 358.88, Копенгаґен 119.19, 118.61, Льондон 26.62, 26.69, 26.55, Ню Йорк 532 і 1/4, 5.29 і 3/4, Ню Йорк каб. 531 і 1/4, 532 і 1/2, 530, Осльо 134.18, 135.52, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.97, 22.01, 21.93, Стокгольм 137.35, 137.65, 137.02, Швайцарія 172.70, 173.04, 173.26, Відень 99.20, 98.80, Італія 42.10, 41.80, Еспанія 72.70, 72.40, Монтреаль 530.50.

Папери.

3-прц. інвест. 1. ем. 67, серії 75.50, 2. ем. 68, серії 79, 5 стаб. 53.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 24-го червня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	1.95 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.00 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.00 „
1 л. молока	0·13 „
1 к. яєць	2.60 „

Тенденція на масло і на яйця сильна, на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 24. VI ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички I. кл.	1.00 зол.
Качки товщені I. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Кури молоді без остріг I. кл.	1.00 „
Курята I. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята зниżкова, на індики. качки, кури хвилево вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Вписи до всіх кляс дівочої всенародньої школи ім. Т. Шевченка відбуваються щодня від 10—12 год., до дня 10. липня в шкільній домівці при вул. Мохнацького 12 — Старшина Кружка ім. Г. Барвінок. 2329

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

Виділ Т-ва „Бурса ім. св. о. Николая" в Перемишлі оголошує конкурс на принятя учнів, середніх і вселюдних шкіл до „Українського гімназ. Інституту" та бурси на шк. р. 1936/7. Місячна оплата в обох установах 45 зол. Одноразова річна вплата на інвентар 15 зол.

Прохання слід вносити до дня 5. серпня на адресу: Т-во „Бурса ім. св. о. Николая" в Перемишлі, вул. Баштова 34.

Прохання родичів, що мають невирівняні залеглости з попередніх літ, — перед їх вирівнанням не будуть розглядані.

2328 Виділ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.